

Arbeidsmarkedet nå - oktober 2010

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Seksjon for utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Jørn Handal Jorn.Handal@nav.no, 29. oktober 2010.

Stabilt på arbeidsmarkedet i oktober

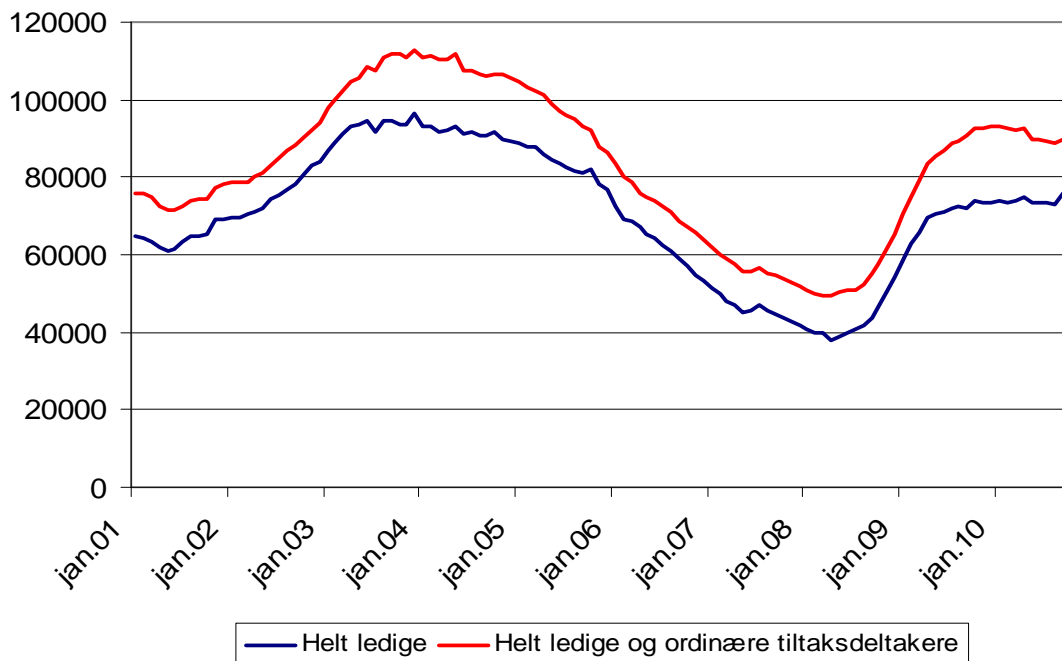
Ved utgangen av oktober var det registrert 69 800 helt ledige hos NAV. Dette utgjør 2,7 prosent av arbeidsstyrken. Sammenlignet med oktober i fjor er det 3 400 (5 %) flere registrerte helt ledige.

Justert for normale sesongvariasjoner økte antallet helt ledige med 1 900 i løpet av oktober, mens summen av helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere økte med 100. Økningen i det sesongkorrigerede tallet for helt ledige skyldes i all hovedsak at det var færre arbeidsledige som begynte på tiltak i oktober enn vanlig.

Ved utgangen av oktober var det 14 000 ordinære tiltaksdeltakere, eller 6 200(-31 %) færre i forhold til ett år tidligere. Denne nedgangen må sees i sammenheng med den store opptrappingen i antall tiltaksplasser som ble iverksatt i fjor etter den kraftige økningen i ledigheten i kjølvannet av finanskrisen.

Tilstrømmingen av nye arbeidssøkere har hittil i år flatet ut og antallet ledige med en jobbsøkerperiode på under fire uker er nå på samme nivå som for ett år siden. Samtidig ser nedgangen i antallet ledige stillinger ut til å ha stoppet opp i løpet av de siste par månedene.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige og summen av ordinære tiltaksdeltakere og helt arbeidsledige. Sesongjusterte tall. Januar 2001 – oktober 2010.

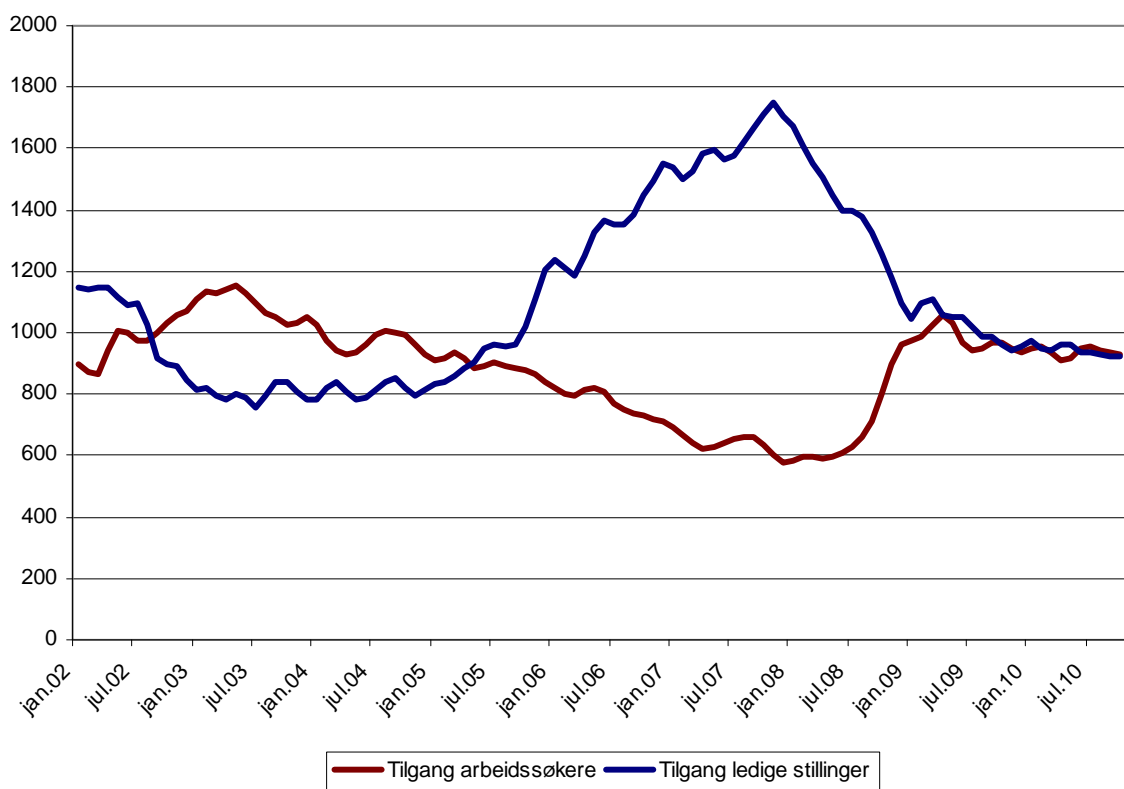

Kilde: NAV

Tilstrømmingen av nye arbeidssøkere har flatet ut

Antallet nye arbeidssøkere har gjennom 2010 ligget på et relativt stabilt nivå, se figur 2. Økt avgang er dermed årsaken til at det har vært en nedgang i summen av antallet helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere i denne perioden. Tilstrømmingen av ordinære arbeidssøkere i oktober var omtrent uforandret sammenlignet med foregående måned.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag og tilgang av ledige stillinger per virkedag.¹ Sesongjusterte tall. Trend. Januar 2002- oktober 2010.

Kilde: NAV

Antallet ledige stillinger

Det ble registrert 4 prosent færre ledige stillinger i oktober sammenlignet med samme måned i fjor. Justert for vanlige sesongvariasjoner var tilgangen av nye stillinger omtrent på samme nivå i oktober som i september. I forhold til ett år tidligere var det størst nedgang innen jordbruk, skogbruk og fiske (-35 %), butikk- og salgsarbeid(-22 %) og barne- og

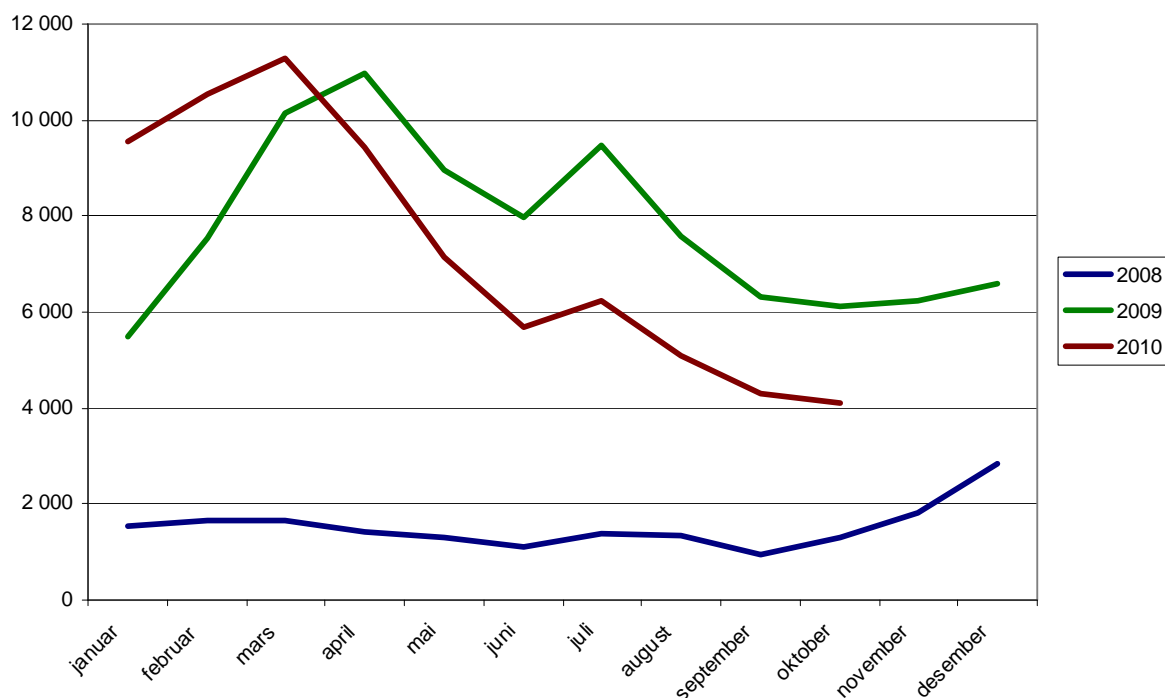
¹ Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

ungdomsarbeid (-16 %). Størst har økningen vært innen ingeniør og ikt-fag (13 %) og innenfor reiseliv og transport (11 %).

Færre permitterte

Ved utgangen av oktober var det registrert 4100 helt ledige permitterte. Dette er 2 000 færre enn i samme måned i fjor, noe som tilsvarer en nedgang på 33 prosent. Det var en nedgang i antallet helt ledige permitterte innenfor samtlige yrkesgrupper. Innenfor industriarbeid og bygge- og anleggsarbeid gikk antallet permitterte ned med henholdsvis 31 og 26 prosent i løpet av denne perioden. 57 prosent av de permitterte har sin bakgrunn fra disse to yrkesgruppene.

Figur 3. Antall helt ledige permitterte. Januar 2008 – oktober 2010.

Kilde: NAV

Utviklingen i norsk økonomi

Konjunkturbarometeret for 3.kvartal viser at det er utsikter til høyere aktivitet innen industrien i 4.kvartal. Dette kommer av økt ordretilgang både på eksport- og hjemmemarkedet. Kapasitetsutnyttningen fortsatte å øke, mens sysselsettingen vil fortsette å falle i 3.kvartal. For 4. kvartal er det utsikter til vekst innenfor de fleste industrinæringene.

Eksporten av tradisjonelle varer har tatt seg opp det siste halvannet året som følge av økonomisk vekst internasjonalt. Fra september i fjor til samme måned i år var det en vekst i eksporten utenom olje og gass på 9,6 prosent. Det er særlig eksporten av fisk som har bidratt til denne økningen, men også innenfor ulike bearbejdede varer av aluminium, nikkel, jern og

stål har det vært en betydelig vekst. Eksportverdien av ulike metallvarer hadde imidlertid en nedgang i perioden.

Ifølge SSB gikk boligprisene ned med 0,5 prosent fra 2.kvartal til 3.kvartal i år. Det var eneboliger som bidro til å trekke veksten ned, mens det var en vekst i prisene på andre boligtyper. Dermed stoppet boligprisveksten opp i 3. kvartal i år. Det siste året har prisene steget med 6,7 prosent.

Byggeaktiviteten har ligget relativt stabilt så langt i år etter en vekst siden midten av 2009. Det sterke fallet i byggeaktiviteten gjennom 2007 og 2008 har dermed ikke foreløpig blitt etterfulgt av noen stor oppgang. I de åtte første månedene i år var det en vekst i igangsettingen av boliger på 5,3 prosent sammenlignet med samme periode i fjor, ifølge tall fra SSB.

Utviklingen internasjonalt

Ifølge IMF's prognoser fra oktober ser veksten i den globale økonomien ut til å bli litt høyere i år enn tidligere antatt. Oppjusteringen på 0,2 prosentpoeng fra juliprognosene skyldes i hovedsak sterkere vekst enn antatt i eurolandene og i framvoksende økonomier. USA ser ut til å få lavere vekst. Den globale veksten er nå anslått å bli på 4,8 prosent for inneværende år og 4,2 prosent i 2011. Det er særlig de framvoksende økonomiene med Kina og India i spissen som bidrar til å trekke anslagene for veksten opp. I eurosonen er veksten anslått å bli på henholdsvis 1,7 og 1,5 prosent, mens USA vil få en vekst på 2,6 og 2,3 prosent i år og neste år. Med tanke på det sterke fallet som var i kjølvannet av finanskrisen innebærer dette at den økonomiske gjeninnhenting vil være svak.

Ordreinngangen til industrien i eurosonen viste en sterk vekst fra juli til august, og 2/3 av fallet siden toppnivået høsten 2008 er nå reversert. Den faktiske industriproduksjonen har imidlertid så langt ikke vokst like sterkt. Næringslivsbarometre i Tyskland indikerer at den økonomiske veksten fortsatt er svært høy, men muligens noe lavere nå enn tidligere i år. Bedriftsbarometeret PMI (purchasing managers index) indikerer at veksten innen industrien og de tjenesteytende næringene i eurolandene har vært svakere den siste tiden enn i første halvår. Det er imidlertid relativt store geografiske variasjoner i den økonomiske veksten blant eurolandene. Veksten ser fortsatt ut til å være relativt høy i Tyskland og Frankrike, mens Italia og Spania har lav vekst.

Veksten i kinesisk industriproduksjon har avtatt noe etter å ha vært på svært høye nivåer på slutten av 2009 i begynnelsen av inneværende år. I september var årsveksten på 13,3 prosent og ulike konjunkturindikatorer tyder på at veksttakten holder seg stabil.

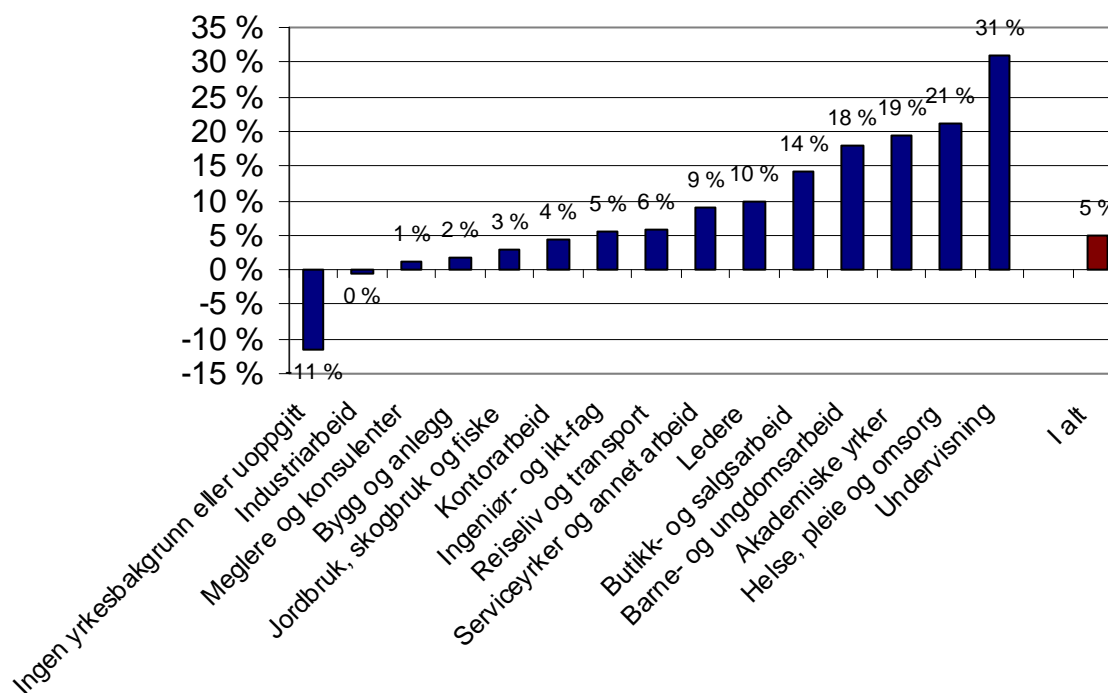
Sverige har hatt et langt kraftigere oppsving i økonomien enn de fleste andre industrialiserte land det siste året. Bruttonasjonalproduktet økte med 3,7 prosent fra 2.kvartal 2009 til samme kvartal i år. Til sammenligning var veksten på 1,9 prosent for eurolandene i den samme perioden. Det økte aktivitetsnivået har ført til vekst i sysselsettingen og en nedgang i arbeidsledigheten gjennom inneværende år. Arbeidsledigheten utgjorde 8,2 prosent av arbeidsstyrken i september ifølge arbeidskraftsundersøkelsen.

Flere ledige med bakgrunn fra offentlig sektor

Ledigheten har i løpet av det siste året økt mest innenfor yrkesgrupper som for en stor del tilhører offentlig sektor, se figur 4. Høyest vekst har yrker innen undervisning og helse, pleie og omsorg med henholdsvis 31 og 21 prosent. Innenfor industriarbeid og blant meglere og konsulenter har ledigheten vært omtrent uforandret det siste året. At veksten nå er høyest i offentlig sektor henger sammen med at ledigheten har vært svært lav innenfor disse yrkesgruppene, og at høyere ledighet innenfor privat sektor har ført til økt konkurranse om de ledige jobbene også innenfor offentlig sektor.

Bygge- og anleggsyrker har nå høyest ledighet med 4,3 prosent av arbeidsstyrken, etterfulgt av industriarbeid med 4,0 prosent. Lavest ledighet er det innen undervisning og blant ledere med henholdsvis 0,9 og 1,1 prosent.

Figur 4. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter yrkesbakgrunn. Oktober 2009 – oktober 2010.

Kilde: NAV

Undervisning

Innenfor undervisningsyrkene har ledigheten økt mest innenfor de høyest utdannede gruppene. Undervisningspersonale på høyere nivå og spesialister og lærere i videregående skole har hatt en vekst i ledigheten på henholdsvis 61 og 35 prosent. For førskolelærere har ledigheten økt med 5 prosent det siste året. Selv om ledigheten har økt sterkt innen undervisning, er nivået fortsatt svært lavt.

Helse, pleie og omsorg

Innen helse, pleie og omsorg har ledigheten økt mest for medisinske yrker (40 %) og blant sosionomer og barnevernspedagoger og lignende (33 %). Lavest ledighetsvekst er det blant sykepleiere og jordmødre (19 %) og blant omsorgsarbeidere og hjelpepleiere (19 %). Ledigheten er med 1,2 prosent fortsatt svært lav innenfor helse, pleie og omsorg.

Bygg og anlegg

Innenfor bygge- og anleggsyrkene har det vært en vekst i ledigheten på to prosent det siste året. Rørleggere (30 %) og elektrikere (29 %) har hatt høyest ledighetsvekst innen denne yrkesgruppen. Blant hjelpearbeidere innen bygg, anlegg, vedlikehold og lignende (-11 %), snekkere og tømrere (-9 %) og andre anleggsarbeidere (-7 %) har det vært en nedgang det siste året.

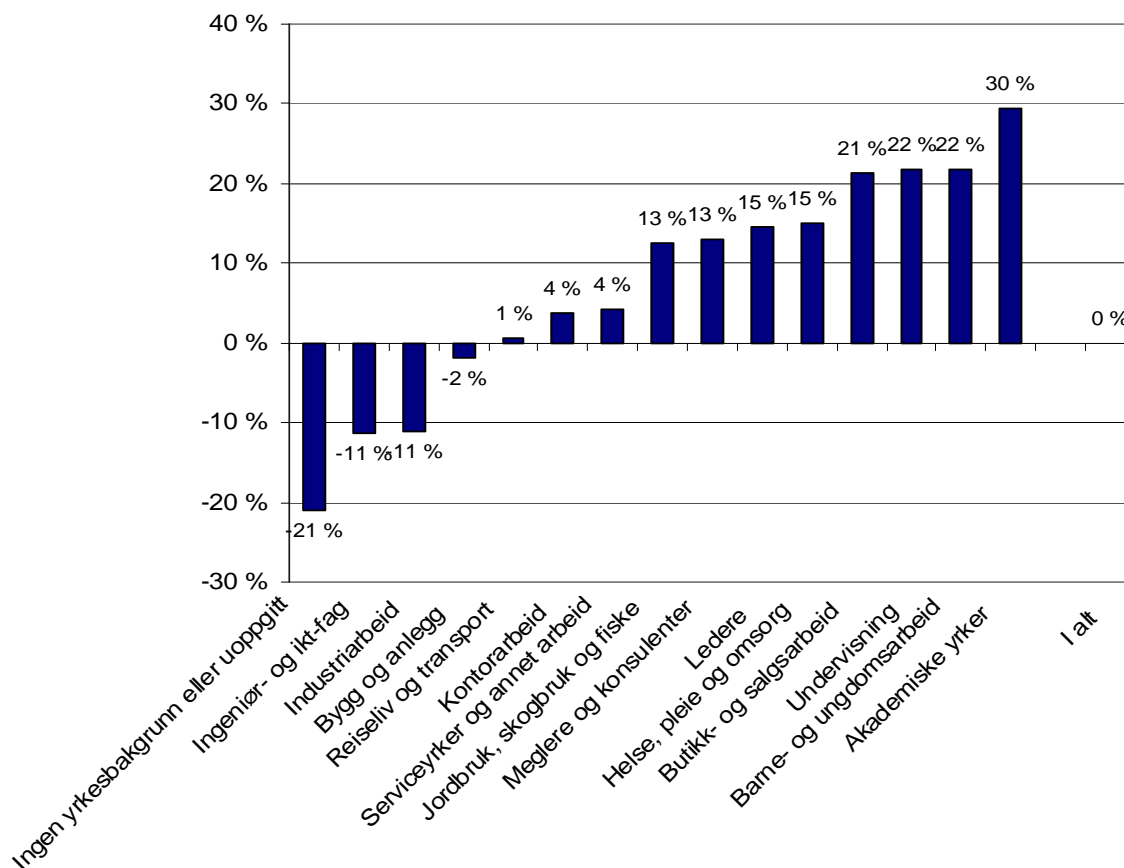
Industri

For personer med bakgrunn fra industri har ledigheten vært uforandret det siste året. Hjelpearbeidere innen industrien (-17 %) og prosess- og maskinoperatører (-9 %) har hatt den største nedgangen i ledigheten. Blant automatikere og elektriske montører (40 %) og innen næringsmiddelarbeid (13 %) har ledigheten økt mest.

Uendret antall ledige med kort varighet som arbeidssøkere

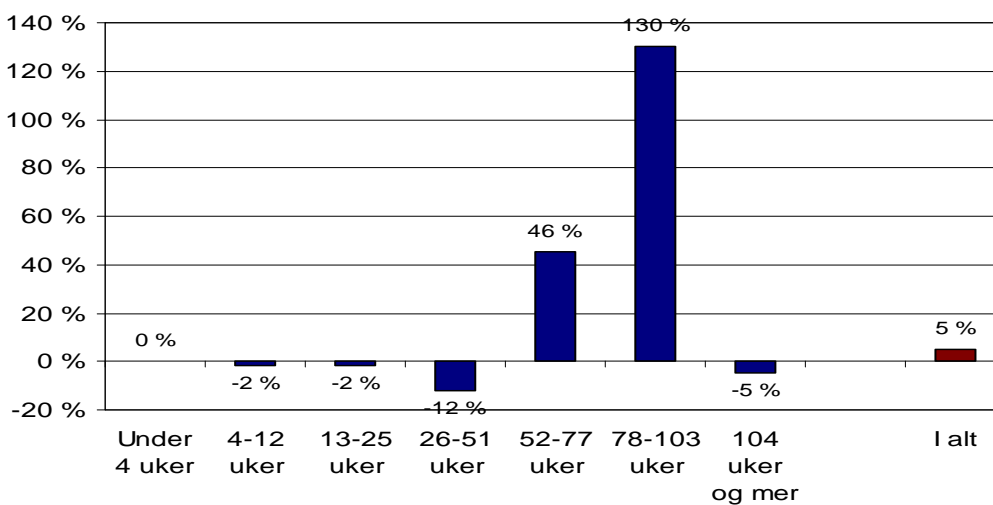
Antallet ledige med en arbeidssøkervarighet på under fire uker var i oktober på samme nivå som ett år tidligere. Samtidig har antallet ledige med en arbeidssøkervarighet på mellom ett og to år økt med 73 prosent, se figur 5 og figur 6. Antall ledige med den korteste arbeidssøkervarigheten har imidlertid utviklet seg noe forskjellig innen de ulike yrkesgruppene. Innenfor yrkesgrupper som er vanlige i offentlig sektor har det vært en vekst. Sterkest har veksten vært innen akademiske yrker og barne- og ungdomsarbeid. Flere yrkesgrupper som for en stor del hører inn under privat sektor har derimot hatt nedgang. Sterkest har nedgangen vært innen ingeniør- og ikt-fag og industriarbeid.

Figur 5. Registrerte arbeidsledige med mindre enn 4 uker varighet som arbeidssøker etter yrke. Prosentvis endring oktober 2009 – oktober 2010.

Kilde: NAV

Figur 6. Prosentvis endring i antall registrerte arbeidsledige fordelt etter arbeidssøkervarighet. Oktober 2009 – oktober 2010.

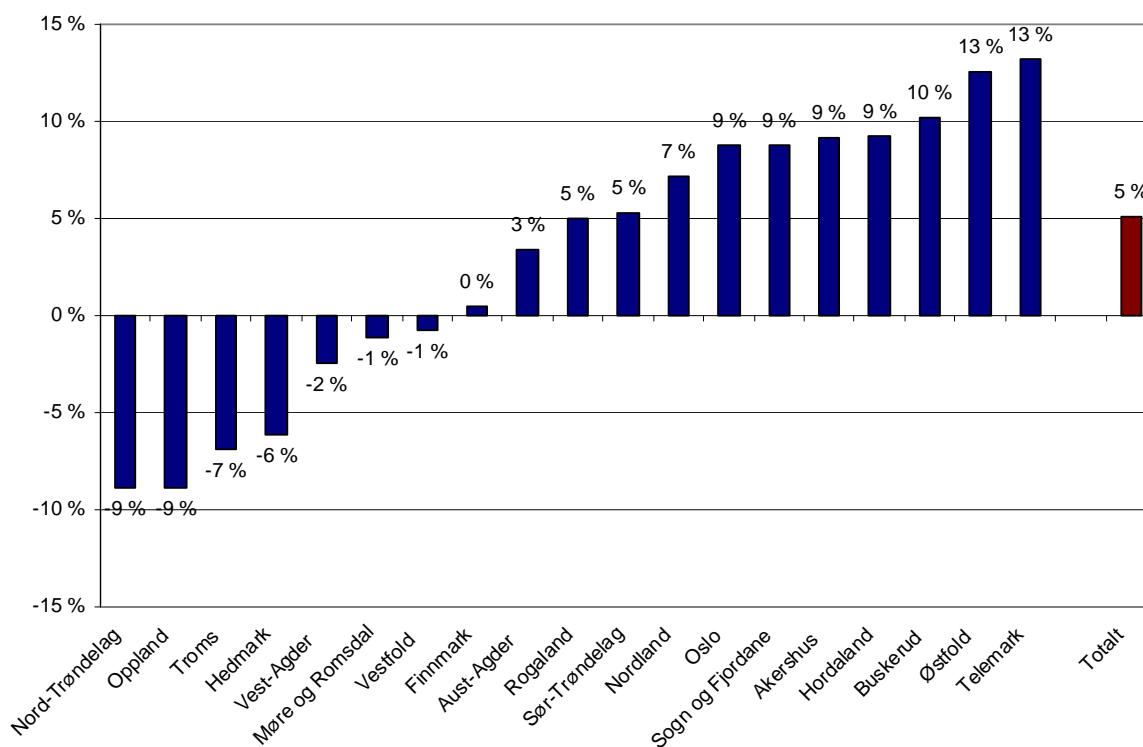
Kilde: NAV

Store variasjoner i ledighetsutviklingen mellom fylkene

Det har i løpet av det siste året vært relativt store forskjeller i ledighetsutviklingen mellom fylkene, se figur 7. Syv fylker har hatt en nedgang i ledigheten, mens 11 fylker har hatt en økning. Sterkest vekst har det vært i Telemark og Østfold, begge med 13 prosent og i Buskerud med 10 prosent. Den sterkeste nedgangen i ledigheten har Nord-Trøndelag og Oppland med 9 prosent.

Lavest ledighetsnivå har nå Sogn og Fjordane og Oppland med henholdsvis 1,8 og 2,1 prosent. Oslo med 3,8 og Østfold med 3,4 prosent har høyest ledighet.

Figur 7. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter fylke. Oktober 2009 – oktober 2010.

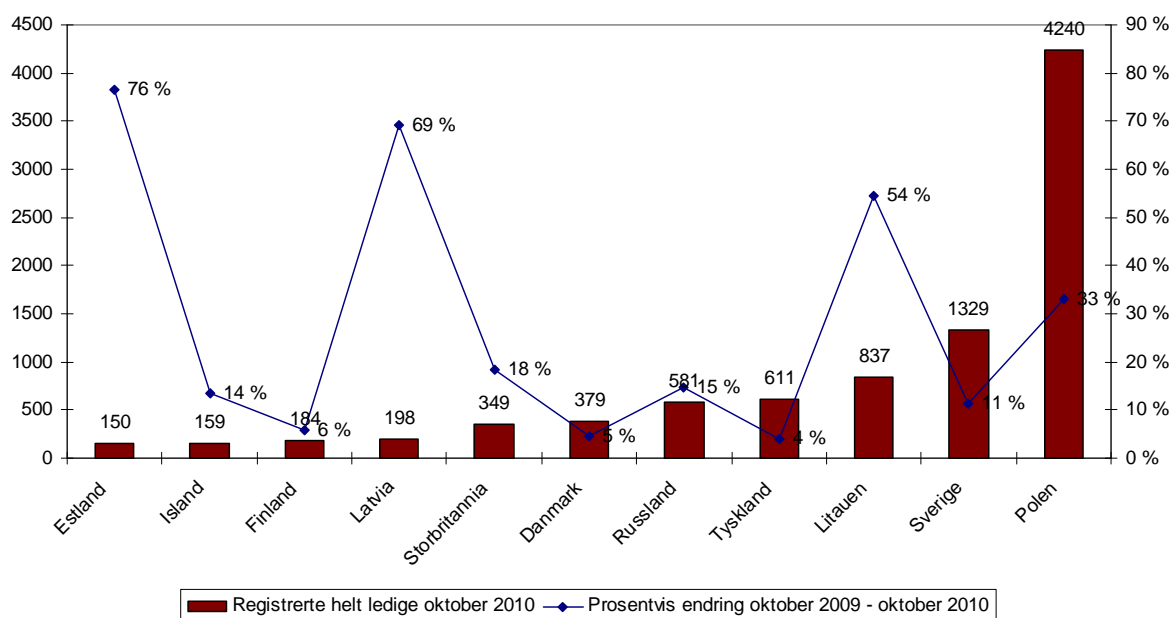

Kilde: NAV

Ledigheten øker for personer fra Baltikum

Figur 8 viser antall arbeidsledige etter statsborgerskap for noen av de mest aktuelle landene når det gjelder arbeidsinnvandring. Det er blant personer fra Baltikum at ledigheten øker mest. Sammenlignet med i fjor har ledigheten økt med 76 prosent blant estlendere, 69 prosent blant latviere og 54 prosent blant litauere. For finner, dansker og tyskere har utviklingen vært omtrent den samme som den samlede ledigheten. Ved utgangen av måneden var det registrert 4 200 helt ledige polakker, noe som tilsvarer en økning på 33 prosent sammenliknet med i fjor.

Figur 8. Registrerte arbeidsledige etter statsborgerskap. Antall personer i oktober 2010, og prosentvis endring fra oktober 2009 til oktober 2010.

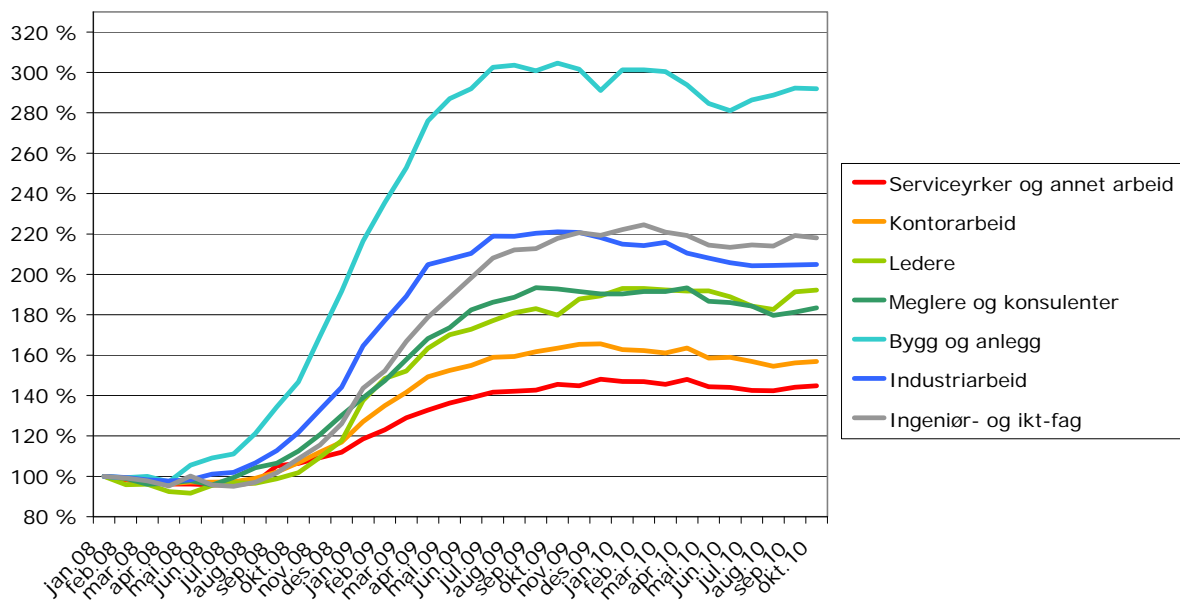
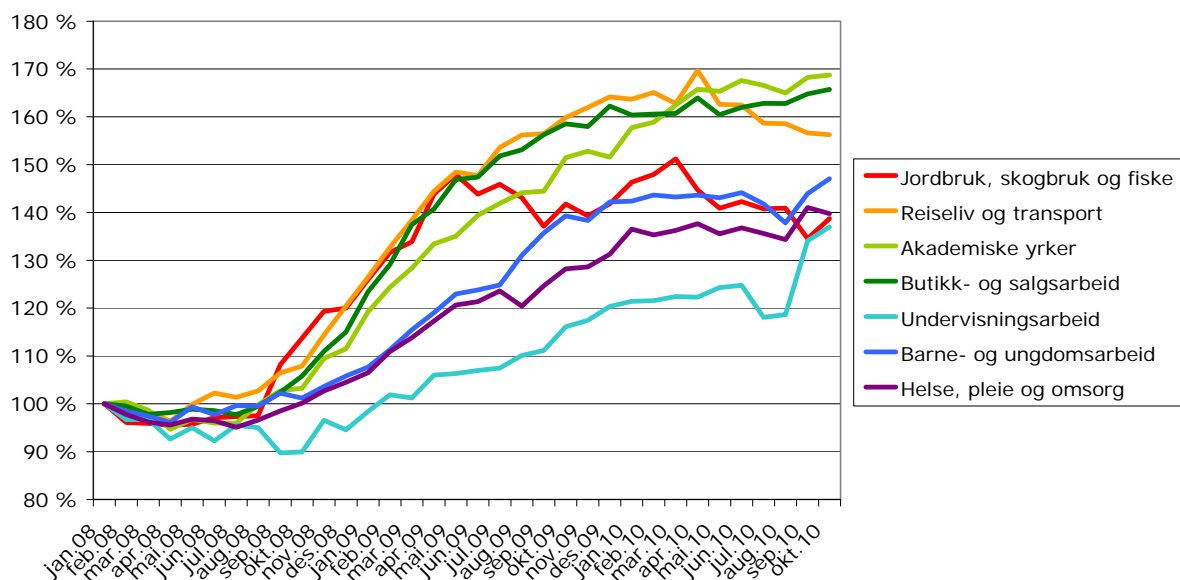
Kilde: NAV

Spesielle forhold ved månedsoppdateringen

Det er ingen kjente spesielle forhold som påvirker månedstallene for arbeidsmarkedet i september.

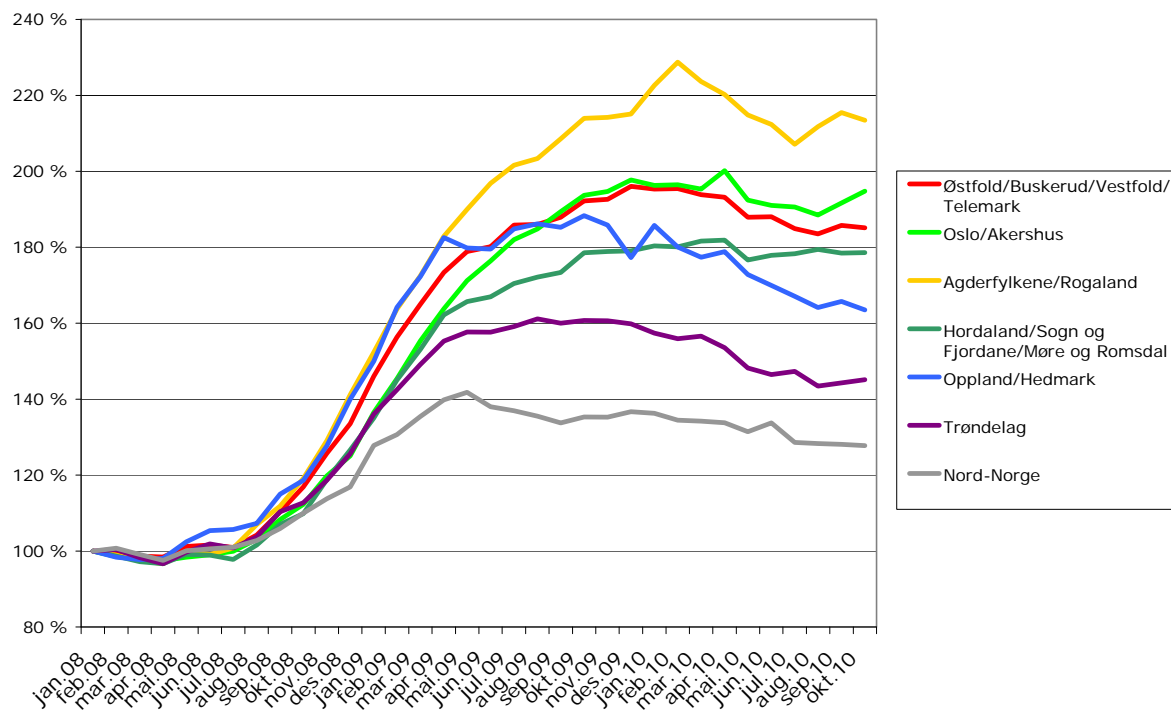
Figurvedlegg

Figur 9 og 10. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2008 – oktober 2010. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV

Figur 11. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2008 – oktober 2010. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV